

ȘCOALA PRIMARĂ

ORGAN DE INFORMAȚIUNI A ÎNVĂȚĂTORILOR DIN REVIZORATUL ARADULUI

ABONAMENT:
Anual 40 Lei :: Exempl. 3 Lei

REDACTOR RĂSPUNZĂTOR:
NICOLAE CRISTEA

ANUNȚURI:
Un șir ..... 2 Lei

Sfatul unui învățător

In campania electorală.

În cetatea Roma, carea s'a întemeiat înainte de Hristos, să află monumentul unei lupoice, care lăptează doi copii. Acest monument este simbolul originii neamului românesc. Romulus și Remus, fiii Rea Silviei a feței de împărat, zămisliti în mănăstirea focului sacru dela Dumnezeu Marte, care i-s'a arătat în chip de lup. Ei a fost răpiți dela mamelor și aruncați în râul Tibru. Ca prin minune dumnezeiască au scăpat însă de moarte și au fost aliați de păstorul Faustulus în vizuiana lupilor, lăptându-se de o lupoaică. Istoria ne arată, cum au întemeiat acești doi frați cetatea Roma, care sa dezvoltat cu timpul în cea mai mare și cea mai puternică împărăție din lume. Traian, marele împărat al acestui imperiu, a cucerit *dela vitejii Daci* pământul din care ne-am zămislit noi Români.

Românii aduși de Trăian și Dacii cei viteji, ai căror conducători au preferit moartea eroică față cu jugul Romanilor, au fost strămoșii noștri. Dela ei am moștenit noi aceste plaiuri sfințite ca sângele lor, tocmai pe vremea când apostolii lui Hristos răspândeau învățăturile cele mântuitoare în marele imperiu roman.

Sub influința acestor învățături firea românilor s'a schimbat și s'a făcut din lupi, miei.

Ei, cu cuvântul de „na dragă” au împărțit hănele lor cu cei ce au venit aici goi s'au îmbrăcați în piei de animale. Și conform credinței lor creștinești, au dat pâne la cei ce au dat în ei cu peatră.

Așa aujunseră străinii stăpâni peste moșiile noastre și peste întreg pământul strămoșesc, iar românii, retrași la codrii, subjugăți două mii de ani.

Pe ei îi nimiciră a pismei răutate iar noi uniți în cuget și simțiri, ținând cu tărie la limba și legea noastră strămoșească, am ajuns zilele de azi, când prin vitejia bravei armate române, condusă de marele ei căpitan Maiestatea sa regele *Ferdinand I*, devenim iarăși stăpânii moșiei strămoșești, și făcutam jurământ sfânt la Alba Iulia, că ne unim pe vecie cu frații noștri de peste Carpați și cu românii de pretutindenea.

Și sau început și se continuă cu zor lucrările de refacere a României mari, proclamată la Alba Iulia, într'o Românie puternică și vecinică.

Durerea și îngrijirea noastră este, că în frământările noastre de aceasta natură, unui dintre ai noștri nu se pot desbrăca de relele însușiri câștigate dela conlocuitorii și stăpânii noștri de ieri, mânia, pisma și ură, cari pre ei i-a nimicit și înzestrați cu asemenea arme, sub diferite pretexte, provoacă ură între frați.

Cuvântul nostru către acela este:

„Binecuvântată este casa în care să găsește armonie pe deplin,

Unde scumpele cuvinte a-le bunului părinte cu sfințenie să țin.”

Să ascultăm fraților de părintele țării care este maiestatea sa regele *Ferdinand I*, cel ce a consfințit unirea tuturor românilor și să nu ne luăm după cei ce aruncă sămânța vrajbei între frați. Aducețivă aminte, că cel ce samână vrajbă, va secera furtună, iar furtuna risipește.

Mn.

Problema scriso-cetitului.

De Iosif Moldovan.

VI.

La noi, chestiunea scriso-cetitului a început să se discute numai în ultimele decenii a secolului trecut.

Părerile s'au întâlnit în faptul constat, că rezultatele nu corespund așteptărilor și muncii desfășurate. În cât privește cauzele și remediile, vederile se deosebau esențial.

Unii aflau, că scriso-cetitul este o sarcină prea mare pentru anul prim de școală și prin urmare, că ar fi lucru neuman, a însărcina copilași, abia eșiți din brațele mamei cu un lucru atât de greu. Din aceste vederi s'a format apoi părerea, să se propună deosebit aceste dexterități, cetitul în anul prim și scrisul în anul al doilea.

Cauza adevărată a rămas însă înglodată în mulțimea vederilor.

Învățătorul Gabel din Budapesta, pornind de la constatarea, că elevii învață cu ușurință a se cunoaște și a se numi unii pe alții după nume, a încercat să înlocuiască cuvintele normale cu numele școlărilor și să desvolte sunetele din inițialele acestora.

În decursul *încercărilor* s'a avit apoi ideea, că dezvoltarea să nu se facă pe baza de analiză, ci scoaterea la iveală a sunetului inițial, cu o intonare mai prelungită.

Baza procedurii era intuiția, care se făcea prin prezentarea copilului, din a cărui nume se desvolta respectivul sunet, în fața școlărilor. Și după scurt exercițiu, școlarii se desprindeau a numi pe Ilie, I . . . ; pe Camil, C . . . ; pe Mihail M . . . Va se zică fiecare școlar reprezenta o literă, un sunet. Și fiind aceste litere mobile, combinarea lor în cuvinte se făcea cu multă ușurință.

Față cu metoda cuvintelor normale era o îmbunătățire esențială.

Învățarea scriso-cetitului în chipul acesta, era o viață plină de emoțiuni, cari contribuiau la buna dispoziție.

Metoda lui Gabel l'am făcut obiect de studiu. L'am aplicat cu splendid rezultat în școala ce conduceam, ba chiar și în penitențiarul

tribunalului din Arad, unde făceam școală de scriso-cetitul cu analfabeții.

Despre rezultatul ajuns și despre avantajele acestui metod am făcut o dare de seamă în plenul unei adunări generale a învățătorilor din județul Arad, ba și în organul de publicitate *Reuniunea învățătorilor*, ajungând astfel la onorificul rol de naș al acestui metod, numindu-l de *Metoda sunetelor vii*.

Urma acum să-l introducem în școli, după ce la insistența învățătorilor, pregătisem clișeele de lipsă la editarea unui ABC-dar.

Pregătirile mergeau încet pentru că mă preocupă gândul cum am putea delătura greutatea ce se iviea aici, colo, la aplicarea acestui metod și anume :

Ce să facem în cazul când nu aflăm în școală copii cari reprezentau cutare sunet, respective nume pentru fiecare sunet?

Ce să facem în cazul când lipsește dela prelegeri, unul dintre sunete?

Între acestea, primisărăm vestea de propagandă ce o face învățătoarea Cukrasz Roza din Mátyásföld cu o râvnă apostolică unui metod nou, încă necunoscut la noi.

Atras de aceasta mișcare, am sistat acțiunea începută întru răspândirea metodei sunetelor vii și am început studiarea noului metod.

Era metoda *Fenomimic* alui Grosselin prelucrat de învățătoarea Carpentier Pape.

(Va urma).

PARTEA OFICIALĂ.

No. 650/1922. — **Examenle particulare** : Directoratul General al Ministerului Instrucțiunii prin ord. No. 42058/1921. VI. a scos din vigoare ordinul Ministerului Instrucțiunii Dir. Inv. Particular No. 38621/921.

În urmare, pentru viitor veți cunoaște, că examenle particulare se vor ținea în conformitate cu dispozițiile cuprinse în §-ul 118 din Normativul No. 53000/1909. La examenle particulare se va încasa numai taxa admisă cu ordinul No. 31543/1920, al Secretariatului General Cluj al Ministerului Instrucțiunii, comunicat cu ordinul nostru No. 4731/1920.

Această taxă este de 20 Lei de fiecare elev.

Arad, la 8 Martie 1922.

Moldovan, revizor.

No. 846/1922. — Se aduce la cunoștință, că Directoratul General din Cluj prin ordonanța sa No. 29206/1921 IV. a aprobat manualul de geografie, Istorie și Constituție scris pentru școlile primare cu limba de propunere germană, de învățătorul de stat francez Schager din Tipar.

Fiindcă școlile primare cu limba de propunere germană sunt lipsite până acum de un astfel de manual aprobat, îl recomandăm în atențiunea învățătorilor noștri.

Arad, la 6 Martie 1922.

Moldovan, revizor.

No. 926/1922. — Sigilul școlii, directorii și învățătorii conducători ai școlilor vor schimba sigilul școlii ce conduc în următorul chip:

Școala Primară de Stat din .....
sau

Școala Primară Confesională
Gr. ort. Româna din .....
Gr. cath. „ „ .....

Școala Primară Confesională
Calvina din .....

Școala Primară Confesională
Izraelită din .....

Școala Primară confesională
Sârbă din .....

Școala Primară confesională
Luterană din .....

Școala Primară Particulară
N. N. din .....

În mijlocul sigilului se aplică stema României. Inscricția nu poate fi decât în limba română.

Sigilele cu altfel de inscripții d. e. școala primară națională..... sunt scoase din vigoare și nu se mai pot folosi.

Arad, la 6 Martie 1922.

Moldovan, revizor.

No. 1000/1922. — Carte de cântări școlare. Revizorul școlar Iuliu Crișan a adunat și aranjat pe note o seamă dintre cele mai alese și mai nouă cântări pentru școlari. Spesele editării reclamă însă sume pentru care nu poate primi singur răspunderea, de aceea roagă pe dnii învățători a se însinua ca abonați și a trimite pe calea revizoratului 15 Lei de exemplar.

Fiind cartea supracenzurată de conservatorul din Cluj și aprobată din partea Directoratului General, dispunem procurarea ei și pentru bibliotecile școlare.

Arad, la 13 Martie 1922.

Moldovan, revizor.

INFORMAȚIUNI.

Ore oficiale la revizoratul școlar. Anunțăm învățătorilor că orele oficiale cu începere dela 15 Martie să încep la 7 dimineața și țin până 1 după masă.

Salarele pe luna Martie fiind ordonate, sa expedit chitanțele la adresa fiecărui învățător, spre ași putea ridica salariul la perceptoratul la care aparține.

Întreținerea localurilor școlilor primare. Ministerul instrucțiunii a intervenit pe lângă cel de interne de a impune comunelor să prevadă în bugetele lor o sumă suficientă, pentru întreținerea localurilor școlilor primare.

Șezătoare școlară. Învățătorii școlii primare din Arad-Șega au aranjat Duminecă în Martie o șezătoare școlară binesuccesă. A luat parte lume imensă. Producțiunile școlariilor au stors lacrimi de bucurie din ochii mulțimei.

Deputații și senatorii noștri. a) deputați: Arad: Vintila Bratian liberal, Pecica: Vasiliu Goldiș național, Radna: Cristian Tomulescu liberal, Șimand: Iustin Marșeu național, Ineu: General Vaitoian liberal, Chișineu: Stefan Vasilie liberal, Gurahonț: Dr. Ioan Groza liberal, b) senatori: Arad: Constantin Coceașu liberal, Radna: Procopiu Givulescu independent, Chișineu: Dr. Cornel Ardelean liberal, Șebis: Iuliu Moldovan liberal.

Bibliotecile populare din județul Arad. Organizația bibliotecilor școlare din București a pus la dispoziția Revizoratului școlar 1200 cărți pentru bibliotecile populare din județ.

Decretele nouilor învățători de stat. Învățătorii confesionali până acuma subvenționați de stat, au fost denumiți ca învățători de stat. Decretele de denumire sau expedit cu posta. Cel ce le-au primit se vor prezenta la Revizorat pentru depunerea jurământului, sau vor aviza în scris când au făcut jurământul oficios. Cel cari vor intrelasa nu vor fi suscepti în statul de plată.

Indice școlar care cuprinde în sine tipărituri de clasificare pentru toate clasele școlii primare, chiar și pentru semetre (Crăciun și Paști) se poate comanda pentru fiecare școlar cu prețul de 5 Lei dela învățătorul Ioan Sântimbrean Deva.

Carte de lucru manual de Petru Zoțiu director școlar în Arad, va apărea numai dacă învățătorii se vor abonă înainte. Cartea cuprinde 240 figuri lucrate în culori și constă 28 Lei. Recomandăm afacerea în atențiunea învățătorilor, rugându-i a sprigini editarea prin comanda lor.

La colecta pentru „Monumentul Unirei” din Arad au mai contribuit: Grigoriu Caba din Conop Lei 81, Valeria Chiriciu din Târnova 65, Elena Stoicu din Arad 69, Virginia Popoviciu Bârzava 20, Vasilie Frincu Buteni 50.75, Ioan Sârbu Galșa 92.50. Total: Lei 378.25 bani.

Până acuma s'a încasat însemnata sumă de 22257 Lei 60 bani, carea este depusă la institutul de credit și economii „Victoria” din Arad.

Crucea roșie a școlărilor: (continuare).

Invățătorii: Helena Zehaus Murășel	58.50
Lazar Stoici	24.—
Savu Serdineanțu Arad-Șega	26.—
Traian Pigli	20.—
Valeria Lazar	5.90
Valeria Mara	18.50
Teodor Savu Toc	162.—
Crăciun Mocuța	31.20
Olga Demeter	24.90
Carol Calco	16.—
Alexandru Mencer Arad	62.25
Iuliu Covács	35.—
Sidonia Voda Cermeiu	83.—
Elena Bodnar	74.—
Ioan Tau	29.—
Sidonia Vădășan	56.—
Ioan Florea	44.—
Ioan Funar Comlăuș	15.—
Rozalia Moș	52.—
Maria Popoviciu Sinte	66.—
Terényi Iza Arad	22.—
Andrieu Fülöp	16.75
Maria Szokop	14.55
Maria Sovanca	8.50
Gizela Barko	16.45
Ioan Ianciu Almaș	22.50
Silvia Popoviciu Petriș	39.—
Petru Elencs Soborșin	60.50
Mihaiu Checicheșiu Nădlac	60.—
Laza Todor Dieciu	34.—
Gheorghe Ispravnic Glogovaț	56.—
Aurelia Mircu Vărădia	57.—
Virgil Giurgiu Moneșa	25.—
Ilie Vârșandan Apateu	35.—
Maria Miloiu Macea	88.40
Dimitrie Miloiu	23.50
D. Georgescu	38.50
Traian Codrean	68.—
Teodor Lazar Cherechiu	38.—
Gheorghe Moga	43.—
Sima Bârlea Șoimoș	22.—
Alic Koczka Buteni	65.—
Ecaterina Dabija	13.—
George Dronca	22.—
Ioan Tâmaș	22.—
Cornel Voda	88.—

Vasilie Drincu Buteni	69.—
Ștefan Faur Sinte	20.—
Mihaiu Ciul	50.—
Sidonia Puticiu Arad-Gain	27.—
Cristina Eibl	21.—
Vasilie Zabu	30.—
Alexiu Puticiu	100.—

Școala primară Arad str. Rahovei	167.50
„ „ Măderat	154.—
„ „ Șeitin	146.—
„ „ Arad (29 Decembrie)	66.45
„ „ Arad (Lae Barna)	189.24
„ „ Zarand	82.20
„ „ Arad (str. Elena)	175.17

Suma încursă până acum e: Lei 13,496.—

BIBLIOGRAFIE.

Teatru pentru șezători școlare de Ștefan C. Alexandrescu Cartea Românească Timișoara. Prețul 12 lei 50 b.

Pagini alese din scriitorii români publicațiune periodică. Cartea Românească, prețul unui volum 1 leu. A apărut Nr. 61.

Revista copiilor și a tinerimei abonamentul pe un an este 70 lei. Un număr 2 lei apare Joia. București aleea Mitropoliei Nr. 3.

Escurziunea învățătorilor Ardeleni în vechiul regat, de A. Pora. Venitul curat e al Fondului George Lazar. Comanda la casa învățătorilor Cluj. Prețul 3 lei.

Gazeta Școlii revistă didactică. Craiova str. Sf. Apostoli Nr. 01. Abonamentul anual 30 lei.

Constituția Patriei (Hazai alkotmánytan) pentru școlile cu limba de propunere magiară de Dr. Gh. Ioanovici aprobată sub No. 3671/921. Tipografia „Ardealul” Cluj. Prețul 6 lei.

S'a deschis!

Salonul de modă „Valeria”
Str. Ecaterina Teodoroi (Heim Domokos) 2.

Se execută ori-ce comenzi, fașoane franceze și engleze pentru dame și copii, la care cere sprijinul On. dame de elită.

Salonul „Valeria”

Proprietara acestei întreprinderi a făcut declarația, că în amintirea fiului ei răposat, venitul curat îl oferă pentru îmbrăcarea elevilor săraci.

Revizoratul școlar.